

**ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน
ของโรงเรียนวิสุทธิ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร**

ลัดดา มัลย์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนวิสุทธิ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2559 จำนวน 86 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan โดยวิธีการแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ที่ผ่านการทดสอบหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .841 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานโดยใช้ Independent sample t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) และทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม และด้านการมีภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์ ตามลำดับ
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรทางการศึกษา ที่มีเพศและประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ

ความคิดเห็น บุคลากรทางการศึกษา การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนวิสุทธิ

บทนำ

หลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา คือการกระจายอำนาจการบริหารการจัดการศึกษา การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) การปรับลดโครงสร้างอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งระบบให้สอดคล้องรองรับกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และแนวทางการกระจายอำนาจการบริหารการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษาหรือสู่ระดับล่างนี้ ทำให้หลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นรูปแบบการบริหารโรงเรียนที่ได้รับความสนใจในวงการบริหารโรงเรียนมากในปัจจุบัน

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – based Management) หรือ SBM เป็นการบริหารและจัดการสถานศึกษามุ่งให้การบริหารโรงเรียน การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพและมีมาตรฐาน อุทัย- บุญประเสริฐ (2543, หน้า 154-156) สหหลักการสำคัญของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 5 ประการ ได้แก่ 1) หลักการกระจายอำนาจ ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากกระทรวงและส่วนกลางไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด 2) หลักการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีส่วนร่วมในการบริหาร ตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน เมื่อการจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้า และไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเองอีกครั้ง 4) หลักการบริหารตนเอง ใช้หลักการที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมาย แล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงาน และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ส่วนกลางมีหน้าที่กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพการบริหารและการจัดการศึกษา ซึ่งจะทำหน้าที่ตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งกันและกันเสมอ

ดังนั้น การบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยใช้หลักสำคัญ 6 ประการ ได้แก่ การกระจายอำนาจ การบริหารตนเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน การพัฒนาทั้งระบบ และความรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ สุวิทย์ จันทร์ทอง (2548, หน้า 105 – 119) จึงเป็นแนวทางที่จะระดมสรรพกำลังจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดการศึกษาในสถานศึกษามาร่วมมือกัน เพื่อให้การพัฒนาการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา และการผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพเพื่อตอบสนองการปฏิรูปการศึกษา และสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของครู โรงเรียนวัดบึงทองหลาง สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากครู มาเป็นแนวทางในการส่งเสริม

สนับสนุน และพัฒนาการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School – based Management) หรือ SBM ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นและเปรียบเทียบของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศและประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานในการวิจัย

บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างชัดเจนของการวิจัย

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 106 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรทางการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 86 คน โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นอันเป็นแนวทางการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร

วิธีการดำเนินการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามหาค่าความเที่ยงตรง เนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item objective Congruence : IOC)

ระหว่าง 0.8 ถึง 1 และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .841 โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งแบบสอบถามในตอนที่ 2 นี้มีจำนวน 40 ข้อ โดยได้แบ่งรายละเอียดของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านการมีภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์และด้านการพัฒนาทั้งระบบ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นมากที่สุด คือ 5, 4 , 3 , 2 และ 1

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานโดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ วิเคราะห์ค่าโดย Independent sample t-test
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ใช้การวิเคราะห์ค่าโดยค่าความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis Variance) และทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffe

ผลการวิจัย

1. บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีประสบการณ์การทำงาน 10 – 20 ปี
2. บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาค่าเฉลี่ยน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมและด้านการมีภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์ ตามลำดับ
3. บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการกระจายอำนาจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการเงิน งบประมาณ ทรัพย์สินและรายได้ต่างๆของตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีแผนปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาบุคลากรของตนเอง
4. บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ระเบียบวาระและมติการประชุมส่วนใหญ่มุ่งเน้นประโยชน์ผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มีและใช้เครือข่ายทั้งด้านบุคคล องค์กรและเทคโนโลยีเพื่อการบริหารการศึกษา
5. บุคลากรทางการศึกษามีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการมีภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุดคือ ผู้บริหารจัดการระบบอำนาจการและกำกับติดตามเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนอย่างชัดเจน และต่อเนื่อง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือบริหารจัดการสอดคล้องกับจุดหมายตามที่คณะกรรมการสถานศึกษากำหนด ส่วน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารบุคลากรของโรงเรียน

6. บุคลากรทางการศึกษามีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาทั้งระบบในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีระบบประกันคุณภาพภายในที่พร้อมรับการประเมินภายนอก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาคือมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยคณะกรรมการภายนอก ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน

7. บุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติ

8. บุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัย เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร พบว่าประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้านนั้นอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน โดยเรียงลำดับความคิดเห็นดังนี้ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือการกระจายอำนาจ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ การมีภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์ ทั้งนี้เนื่องจากว่ากระบวนการและผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนวิสุทธิศ ที่ผู้บริหารมีการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เน้นให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการตามบทบาทหน้าที่ และความเหมาะสม ทั้งภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษาที่ เช่น

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สมาคมผู้ปกครอง ครู และนักเรียนโรงเรียนวัดบึงทองหลาง หน่วยงาน องค์กรภายนอก และชุมชน มีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาออกเป็น 4 ฝ่าย สถานศึกษามีอิสระในการตัดสินใจทั้งในด้านหลักสูตร งานวิชาการ การเงินและงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โรงเรียนวิสุทธิ จึงมีการบริหารงานที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ซึ่งมีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับหลักของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กล่าวคือในมาตรา 40 ระบุว่าให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ และผู้แทนองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่และผู้ทรงคุณวุฒิ และจากผลการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้โรงเรียนวิสุทธิได้รับการส่งเสริมสนับสนุนในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมด้านการศึกษา และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้เรียนต่าง ๆ มีความสำเร็จอย่างสูงในการระดมทรัพยากรเพื่อใช้ในการจัดการศึกษา ผู้เกี่ยวข้องมีอิสระและมีความรับผิดชอบในการใช้ทรัพยากรสูงขึ้น และใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสม โปร่งใส และคุ้มค่าตามความต้องการ นอกจากนี้โรงเรียนยังมีการดำเนินการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักในเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแก่ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพงศ์ เก็มมาแมน (2555) ที่ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน กลุ่มโรงเรียนในตำบลคลองตะเกรา อำเภอบางละมุง จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งพบว่ามีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

4.1 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการกระจายอำนาจ มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในด้านการกระจายอำนาจนั้น รายข้อที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนจัดทำและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโดยให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โรงเรียนนำหลักสูตรไปใช้อย่างมีแผนและขั้นตอนในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และจัดให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาของแต่ละแห่งทำหน้าที่กำกับ ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาของตนเองใน 4 ด้านคือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังนั้นการกระจายอำนาจจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญตามหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จะเห็นได้ว่าจุดเน้นสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาอยู่ที่ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นต้องระดมสรรพกำลังทุกส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้การศึกษาสามารถสนองตอบต่อความต้องการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สมศักดิ์

รอบคอบ (2548) ที่ได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ด้านการกระจายอำนาจ อยู่ในระดับมาก

4.2 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานของโรงเรียนที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายจนประสบความสำเร็จ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัส วิษาเจริญ (2553) ที่ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนแม่ออนวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ได้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานซึ่งได้จัดการศึกษาโดยยึดหลักการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม แบ่งโครงสร้างการบริหารเป็นฝ่ายพร้อมขอรับของงานส่งเสริมให้คณะกรรมการนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน กำหนดแนวทาง การปฏิบัติเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จัดทำระบบสารสนเทศ/ระบบฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน กำกับงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สำหรับปัญหาที่พบ ส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ กระจายอำนาจไม่ทั่วถึง บุคลากรในแต่ละฝ่ายไม่ได้ทำงานร่วมกันอย่างแท้จริง และบทบาทร่วมกันในการจัดกิจกรรมของคณะกรรมการผู้ปกครองของโรงเรียนยังไม่ชัดเจน โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้ การบริหารควรจัดทำในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อช่วยในการตัดสินใจ และควรให้คุณครูทุกท่านแสดงความคิดเห็นร่วมกันในเรื่องที่สำคัญ

4.3 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ด้านการมีภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก หัวข้อที่ได้ระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือ การบริหารจัดการโรงเรียนมุ่งเน้นประโยชน์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนการบริหารบุคลากรของโรงเรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับของผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน และผู้บริหารปฏิบัติตน และบริหารงานได้มาตรฐานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้งนี้เนื่องจากภาวะผู้นำนั้นเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้อิทธิพลต่อกลุ่ม เพื่อให้บรรลุความต้องการของกลุ่มหรือจุดมุ่งหมายขององค์กร การที่จะประสบความสำเร็จในการบริหาร ตัวผู้บริหารจะต้องมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ปฏิบัติตนและบริหารงานได้มาตรฐานตามจรรยาบรรณวิชาชีพ มีการบริหารจัดการโรงเรียนที่มุ่งเน้นประโยชน์ของโรงเรียนและประโยชน์ขององค์กรเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการทำงาน โดยในการดำเนินการของโรงเรียนวิสุทธิศ นั้น ผู้บริหารมีความสามารถเป็นที่ยอมรับทุกด้าน สามารถบริหารงานประสบความสำเร็จ จนได้รับรางวัลผู้บริหารดีเด่นของเขตดินแดง ได้รับรางวัลครูสุคดีสำหรับผู้บริหาร จากกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาวิจัยของ สิริราณี วสุภัทร (2551) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการ และสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ และวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน สมรรถนะมี

อิทธิพลทางอ้อมต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ผ่านวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโรงเรียน และตัวแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของภาวะผู้นำทางวิชาการ และสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน

4.4 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานครด้านการพัฒนาทั้งระบบ ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ในหัวข้อโรงเรียนมีระบบประกันคุณภาพภายในที่พร้อมรับการประเมินภายนอก และโรงเรียนมีการตรวจสอบการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไปโดยคณะกรรมการภายนอก มีระดับคะแนนสูงสุด สอดคล้องกับ เผ่าพงษ์ หีบเพชร (2546) ที่ได้ศึกษาความพร้อมในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่มีระดับความพร้อมในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในระดับสูงสุด จะมีความพร้อมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งด้านที่สำคัญได้แก่ ด้านวิชาการ เกี่ยวกับแผนงานวิชาการ งานพัฒนาการเรียนการสอน งานพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน งานวัดผลและประเมินผล

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน จำแนกตามเพศ บุคลากรที่มีเพศต่างกันมีคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เนื่องด้วยการบริหารสถานศึกษาของโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ ได้มีการบริหารงานโดยยึดหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มีการกระจายอำนาจในการบริหารในรูปของคณะกรรมการการมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียนมีการบริหารงานโดยการแบ่งออกเป็น 4 ฝ่าย ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนด มีการดำเนินงานและตัดสินใจร่วมกันในระบบโรงเรียนในการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน ทั้งผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาสอดคล้องตามความต้องการของชุมชน ซึ่งไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างทางเพศและประสบการณ์สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาลิกา โสดาทิพย์ (2551) ที่ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหาในการบริหารตามสภาพส่วนบุคคลและขนาดโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีประสบการณ์ต่างกัน พบว่า มีสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนวิสุทธิศ สำนักงานเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร สามารถนำผลวิจัยไปใช้ดังนี้

1. ด้านการกระจายอำนาจ ผู้บริหารควรมีแผนปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาบุคลากรของตนเองและควรให้ความสำคัญในการวางแผนปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาบุคลากรของตนเองเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้บรรลุตามความคาดหวังของผู้มีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
2. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรสร้างเครือข่ายด้านบุคลากรหรือองค์กรและผู้บริหารควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนในการดำเนินงานอย่างชัดเจน
3. ด้านการมีภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนกระบวนการใหม่ๆให้เกิดความสมดุล เช่นการติดต่อประสานงานร่วมกัน การกระตุ้นความคิดในการทำงานร่วมกันการวางแผนร่วมกัน เป็นต้น
4. ด้านการพัฒนาทั้งระบบ โรงเรียนควรจัดให้คณะครูและกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนและผู้บริหารควรมีการปรับปรุงการบริหารให้ครูและคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานและมีการติดตามดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2546* แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 . กรุงเทพฯ; อรุณการพิมพ์(อัครา).

ธนัส วิษาเจริญ. (2553). *การบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ โรงเรียนแม่อนวิทย์วิทยาลัย. เชียงใหม่;*

วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นพวงษ์ เกี่ยมกาน. (2555). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*

กลุ่มโรงเรียนในตำบลคลองตะเกรา อำเภอดำรงวิทยะ จังหวัดฉะเชิงเทรา. ชลบุรี; วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

เผ่าพงษ์ หีบเพชร. (2546). *ความพร้อมในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา*

สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดระนอง. กรุงเทพฯ; วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- วัลลิกา โสดาทิพย์. (2552). *สภาพและปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ; สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- สมศักดิ์ รอบคอบ. (2548). *ประสิทธิภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 1*. นครปฐม; ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- สิรrani วสุภัทร. (2551). *ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน*. กรุงเทพฯ; วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุวิทย์ จันทร์คงหอม. (2548). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตทวีวัฒนา กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ; วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2543). *การศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management)*. กรุงเทพมหานคร; โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.